

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 264

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/475)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101 - 1708/03156

16.4.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.4.1984 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

Bilindiği üzere uluslararası sivil havacılık alanında ticari hakların düzenlenmesi devletlerarasında ikili anlaşmalar yoluyla olmaktadır. Türkiye de ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları göz önünde tutarak ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve geliştirmek amacıyla bugüne kadar pek çok ülkeyle bu tip anlaşmalar imzalanmıştır. Türkiye'nin yaptığı tüm hava ulaştırma anlaşmaları, esas itibarıyla çerçeve anlaşması niteliğinde olup, karşılıklılık esasına dayanmaktadır.

Türkiye ile Arnavutluk arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle imzalanan bu Anlaşma, hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamlara uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılmasını öngörmektedir.

Bu Anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak bakımından faydalı bulunmaktadır.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımında Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve
Turizm Komisyonu
Esas No. : 1/475
Karar No. : 11

14.2.1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı»; Dışişleri ve Ulaştırma bakanlıklarının temsilcilerinin de iştirakiyle 14.2.1985 günlü toplantıda, incelenip görüşüldü.

Bilindiği üzere Türkiye ile Arnavutluk arasında gelişmekte olan ilişkilere katkıda bulunmak gayesiyle hazırlanan bu anlaşmada; hava trafiği ile ilgili millî kanun ve nizamla uyulmak şartı ile iki ülke arasında hava seferlerinin yapılması ve ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin sağlanmasının temini bakımından fayda mülahaza edilmektedir.

Bu nedenle, Tasarının tümü Komisyonumuzca uygun bulunarak kabul edilmiş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Ibrahim Özdemir
İstanbul

Başkanvekili
Yaşar Albayrak
İstanbul

Sözcü
Recep Kaya
Bilecik

Kâtip
Ayhan Uysal
Çanakkale
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mehmet Erdal Durukan
Adana
(İmzada bulunamadı)

Üye
Osman Esgin Tipi
Aydın

Üye
Münir Sevinç
Eskişehir

Üye
Süleyman Koyuncuğil
Gaziantep

Üye
Bedrettin Doğançan Akyürek
İstanbul

Üye
Arife Neclâ Tekinel
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mehmet Üner
Kayseri

Üye
Ali Mazhar Haznedar
Ordu

Üye
Mümtaz Özkök
Sakarya
(İmzada bulunamadı)

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/475

Karar No. : 20

15 . 3 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 6.3.1985 tarihli 16 ncı Birleşiminde Dışışleri ve Ulaştırma bakanlıkları temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, uluslararası sivil havacılık alanında ticari hakların düzenlenmesi devletler arasında ikili anlaşmalar yoluyla olmaktadır.

Ülkemiz millî sivil havacılığımızın teşviki ve geliştirilmesi maksadıyla bugüne kadar pek çok ülke ile bu tip anlaşmalar imzalamış bulunmaktadır. Bütün hava ulaştırma anlaşmaları esas itibariyle çerçeve anlaşması niteliğinde olup karşılıklılık esasına dayanmaktadır.

Ancak, Arnavutluk tarafının hali hazırda uluslararası hava seferleri icra etmeğe yeterli bir hava yolu bulunmayışı, bu konuda gerekli girişimin millî kuruluşumuz olan Türk Hava Yollarına terettip edeceği anlaşılmaktadır.

Memleketimizle Arnavutluk arasındaki tarihten gelen güçlü dostluk ve kardeşlik bağlarını, geleneksel karşılıklı saygı ve dayanışmayı dikkate alan Komisyonumuz, Türk Hava Yollarının Balkan ülkeleri içinde Bulgaristan, Yunanistan ve Yugoslavya'ya düzenli seferleri bulunduğunu dikkate alarak dost Arnavutluk'a düzenli hava seferlerinin başlatılmasını temenniye şayan görmüştür.

13 Şubat 1984 tarihinde Tiran'da imzalanan bu anlaşma, iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ve turizm alanlarındaki işbirliğinin daha ileri bir düzeye getirilmesini sağlamak açısından da faydalı bulunmaktadır.

Bu vesile ile memleketimizin coğrafi konumu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizi yakın ve Orta-doğu'da merkez haline getirmeleri imkânları üzerinde ehemmiyetle durulmasını, bu hususta geçmişteki bazı teşebbüsleri hatırlayarak, temenniye şayan görüyoruz.

Komisyonumuz tasarının tümünü prensip olarak kabul ettikten sonra maddelerin müzakeresine geçmiştir. Tasarının, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fethi Çelikbaş</i>	<i>Mehmet Timuç Çınar</i>	<i>Bülent Akarcalı</i>
<i>Burdur</i>	<i>Manisa</i>	<i>İstanbul</i>
<i>Kâtip</i>	<i>Üye</i>	<i>Üye</i>
<i>Hasan Adnan Tutkun</i>	<i>Neriman Elgin</i>	<i>Oğuz Soysal</i>
<i>Amasya</i>	<i>Ankara</i>	<i>Ankara</i>
<i>Üye</i>	<i>Üye</i>	<i>Üye</i>
<i>Faik Tarımcıoğlu</i>	<i>Mustafa Ertuğrul Ünlü</i>	<i>Sabit Batumlu</i>
<i>Bitlis</i>	<i>Bursa</i>	<i>İstanbul</i>
<i>Üye</i>	<i>Üye</i>	<i>(İmzada bulunamadı.)</i>
<i>Ahmet Memduh Yaşa</i>	<i>Nuh Mehmet Kaşıkçı</i>	<i>Üye</i>
<i>İstanbul</i>	<i>Kayseri</i>	<i>Nihat Harmancı</i>
<i>Üye</i>	<i>Üye</i>	<i>Konya</i>
<i>Hacı Turan Öztürk</i>	<i>Ali Rifki Atasever</i>	<i>Üye</i>
<i>Nevşehir</i>	<i>Tekirdağ</i>	<i>Yusuף Ziya Kazancıoğlu</i>
	<i>Üye</i>	<i>Trabzon</i>
	<i>Cahit Karakaş</i>	
	<i>Zonguldak</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının -Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 13 Şubat 1984 tarihinde Tirana'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6 . 4 . 1984

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

İ. Özdağlar

Devlet Bakanı

A. K. Alptemoçin

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı

A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı

V. Arıkan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşcıoğlu

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM
KOMİSYONU'NUN KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ARNAVUTLUK SOSYALİST HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SİVİL HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti ki bundan böyle **Âkit Taraflar** olarak anılacaktır, kendi ülkeleri arasında ve ötesinde sivil hava ulaştırmasını tesis etmek amacıyla aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır :

MADDE 1

TANIMLAR

Bu Anlaşmada :

- a) «Havacılık makamları» terimi Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti bakımından Ulaştırma Bakanlığı, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti bakımından Ulaştırma Bakanlığı veya, her iki taraf için, sözü geçen makamlar tarafından fiilen yapılan görevleri yerine getirmeye usule uygun olarak yetkili kılınmış kuruluş anlamını taşır.
- b) «Tayin edilen havayolu işletmesi» terimi bu Anlaşmanın 3 üncü maddesi uyarınca tayin edilen ve yetkilendirilen bir uluslararası hava hizmetini icra eden bir havayolu şirketi veya işletmesi anlamını taşır.
- c) «Trafik» terimi, yolcu, bagaj, yük ve posta anlamını taşır.
- d) «Ülke» terimi, her bir **Âkit Tarafın** devlet sınırları içinde bulunan ve egemenlikleri altında olan kara, iç sular ve karasuları ile bunların üzerindeki hava sahası anlamını taşır.

MADDE 2

TRAFİK HAKLARI

1. **Âkit Taraflardan** herbiri, diğer **Âkit Tarafa**, bu Anlaşmanın Ek - I'inde belirtilen hatlarda hava servisleri tesis etmek ve işletmek amacıyla bu Anlaşmada öngörülen hakları tanır. Bu servislere ve hatlara bundan böyle sırasıyla «üzerinde anlaşmaya varılan servisler» ve «belirlenen hatlar» denilecektir.
2. **Âkit Taraflardan** herbiri tarafından tayin edilen havayolu işletmesine aşağıdaki haklar verilecektir :
 - a) Bu Anlaşmada ve eklerinde öngörülen şartlara uygun olarak üzerinde anlaşmaya varılan hava servislerinin ifası sırasında, diğer **Âkit Tarafın** ülkesi içinde trafik almak ve bırakmak,
 - b) Mecburi iniş durumunda diğer **Âkit Taraf** ülkesinde duraklama yapmak. Bu gibi durumlarda müsaade, diğer **Âkit Tarafın** yetkili organlarıncaya verilecektir.
3. Bu Anlaşmanın hükümleri çerçevesinde, **Âkit Tarafların** herbiri tarafından tayin olunan havayolu işletmesi, ücretli veya ücretsiz, diğer **Âkit Tarafın** ülkesi içinde başlangıç ve varış noktası o ülkede bulunan bir noktadan diğer bir noktaya trafik taşımak hakkına sahip değildir.

MADDE 3

HAVA SERVISLERİ İÇİN YETKİLENDİRME, GERİ ALMA VE GEÇİCİ OLARAK DURDURMA

1. **Âkit Taraflardan** herbiri, belirlenen hatlar üzerinde mutabık kalınan hava servislerinin işletilmesi maksadıyla tayin ettiği havayolu işletmesini yazılı olarak diğer **Âkit Tarafa** bildirecektir.
Hava servislerinin işletilmesi ve bu Anlaşmanın I inci ekinde belirlenen hava hatlarının kullanılmasına ilişkin meseleler, **Âkit Taraflarca** tayin olunan havayolu işletmeleri arasında özel bir anlaşma ile çözümlenecektir.
2. **Âkit Tarafların** herbirinin tayin ettiği havayolu işletmesi, mutabık kalınan hava servislerinin iyi bir şekilde yürütülmesi için gerekli yardımcı görevlerin ifası amacıyla diğer **Âkit Tarafın** ülkesinde bir temsilcilik bürosu açma hakkına sahip olacaktır. Bu bürolarda çalıştırılacak personel sayısı, **Âkit Tarafların** yetkili organları arasında bir anlaşma ile belirlenecektir.
3. **Âkit Taraflardan** herbirinin havacılık makamları, diğer **Âkit Tarafın** tayin ettiği havayolu işletmesinden, bu makamların uluslararası hava servislerinin icrasında normal olarak uyguladıkları kanun ve nizamalarda gösterilen şartların yerine getirilmesini isteyebilirler.

4. Âkit Taraflardan herbiri, mutabık kalınan hava servislerinin işletilmesi için müsaade verecektir. Fakat, aynı zamanda, aşağıda belirtilen durumlarda, verilen müsaadeyi geri almak veya diğer Âkit Tarafın tayin ettiği havayolu işletmesinin bu Anlaşma'da belirtilen hakları kullanmasını geçici olarak durdurmak veya bu hakların kullanılmasında gerekli olabilecek şartları koymak hakkına sahiptir.

a) Tayin olunan havayolu işletmesinin mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün, bu işletmeyi tayin eden Âkit Tarafa veya Onun vatandaşlarına ait olduğuna kanaat getirmediği takdirde.

b) Tayin olunan havayolu işletmesinin, kendisine bu hakları veren diğer Âkit Tarafın kanun ve nizamlarına uymadığı hallerde.

c) Tayin olunan havayolu işletmesinin, her ne şekilde olursa olsun, bu Anlaşma ve Eklerinde öngörülen şartlara riayet etmediği takdirde.

MADDE 4

KANUN VE NIZAMLARA UYULMASI

1. Her Âkit Tarafın, uluslararası uçuşlarla istigal eden uçakların ülkesine kabulü, girişi, duraklama yapması ve ayrılması ile bu uçakların o ülke içinde uçuşu ve duraklama yapmasına ilişkin kanun ve nizamları, diğer Âkit Tarafın tayin edilen uçakları için de uygulanacaktır.

2. Her Âkit Tarafın, yolcuların, mürettebatın, yük ve postanın giriş, kalış ve ayrılması ile, giriş, çıkış, gümrük ve karantina formalitelerine ilişkin kanun ve nizamları, o Âkit Tarafın ülkesinde bulunduğu sürece, Diğer Âkit Tarafın tayin olunan havayolu işletmesinin uçağınca taşınan yolculara, mürettebata, bagajlara, yük ve postaya da uygulanacaktır.

MADDE 5

GÜMRÜK VERGİLERİNDEN VE DİĞER HARÇ VE VERGİLERDEN MUAFİYET

1. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve uçak kumanyası da (yiyecek, içecek ve tütün dahil), öteki Âkit Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılincaya kadar uçakta kalmak veya öteki Âkit Taraf ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer harç ve vergilerden muaf tutulacaktır.

2. Aşağıdakiler de, yapılan hizmetler karşılığında alınacak ücretlerin dışında, aynı resim ve vergilerden bağışık olacaktır :

a) Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, o Âkit Taraf makamlarınca saptanan ölçüler içinde kalmak ve öteki Âkit Tarafın uluslararası bir servis yapan uçağında kullanılmak üzere, uçağa alınan kumanya;

b) Âkit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesince, uluslararası servislerde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

c) Uçuşun, uçağa alındığı Âkit Tarafın ülkesi üzerinde yapılan bölümünde kullanılacak bile olsa, öteki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmâlüne ayrılmış olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıda (a), (b) ve (c) paragraflarında sözü edilen maddelerin gümrük denetim veya gözetimi altında tutulması zorunlu kalınabilir.

MADDE 6

UÇAĞA ALINAN DONATIMIN VE İKMÂL MADDELERİNİN DEPOLANMASI

Âkit Taraflardan herbirinin uçaklarına alınan malzeme ve ikmal maddeleri ile mutad havacılık donatımı, öteki Âkit Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının izni ile boşaltılabilir. Bu durumda, bunlar tekrar ülke dışına çıkarılincaya kadar veya gümrük nizamları uyarınca başka bir şekilde elden çıkarılincaya kadar, anılan makamların gözetimi altında tutulabilir.

MADDE 7

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Âkit Taraflardan herbirinin ülkesinden transit geçen yolcular ilgili ülkenin kurallarına uygun olarak kontrola tabi olacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yük, gümrük vergileri ve diğer benzer vergi ve resimlerden başışık olacaklardır.

MADDE 8

MALİ HÜKÜMLER

1. Âkit Taraflardan herbirinin ülkesindeki havaalanlarının, havacılıkla ilgili tesislerin ve teknik donatımın kullanımı için tatbik olunan ödemeler ve diğer vergiler, her bir Âkit Tarafın kanun ve nizamları mucibince belirlenmiş ücretler ve ilgili tarifelere uygun olarak tespit olunacaktır.

2. Tayin edilen her bir havayolu tarafından kazanılan net gelirler (şöyle ki; hava aracının iniş ve kalkışı, yakıt ikmâli, yük veya postanın kaybı veya hasarından dolayı tazminat, temsil komisyonu, v.s. gibi yapılan masrafların düşülmesinden sonra kalan gelir) ödemenin yapıldığı ülkenin kambiyo bakımından yürürlükte bulunan nizamları uyarınca ait oldukları tayin edilen havayolu işletmesine transfer edileceklerdir.

3. Transferler her halükârda ve konvertibl döviz ile yapılacaktır. Âkit Taraflar arasında bir ödeme anlaşması varsa, ödemeler bu anlaşma hükümlerine göre yapılacaktır.

MADDE 9

ÜCRET TARİFELERİNİN SAPTANMASI

1. Üzerinde anlaşılan her hava servisi için; servisin işletilmesinin maliyeti, makul kâr, her bir hava servisinin özellikleri ve üzerinde anlaşılan hatların tamamı veya bir kısmında işletmede bulunan diğer hava taşıyıcılarının tarifeleri gibi bütün ilgili etkenler göz önüne alınarak, iki Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri arasında doğrudan anlaşma yoluyla makul düzeyde ücret tarifeleri saptanacaktır. Uluslararası uygulamada tatbik olunan ücret tarifelerinin saptanması usulü mümkün olduğunda dikkate alınacaktır.

2. Böylece üzerinde anlaşmaya varılan ücret tarifeleri, yürürlüğe giriş için önerilen tarihten en az otuz (30) gün önce Âkit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacak, ancak, özel durumlarda Âkit Tarafların havacılık makamlarının anlaşmaları şartıyla bu süre kısaltılabilecektir.

3. Tayin edilen havayolu işletmeleri aralarında anlaşmaya varamazlar veya, Âkit Tarafların havacılık makamları tayin edilen havayolu işletmelerince üzerinde anlaşılan ücret tarifelerinden tatmin olmazlarsa, her iki Âkit Taraf havacılık makamları ücret tarifesini müştereken anlaşarak saptamaya çalışacaklardır.

4. Havacılık makamları bu maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkraları uyarınca kendilerine sunulan ücret tarifeleri üzerinde anlaşmaya varamazlarsa, anlaşmazlık bu anlaşmanın 15 inci maddesi uyarınca çözümlenecektir.

MADDE 10

SERTİFİKA VE BELGELER

1. Âkit Tarafların üzerinde anlaşılan hava servislerinin icrasında kullanılan her uçağı, kendi milliyet ve tescil işaretlerini haiz olacak ve aşağıdaki dökümanları taşıyacaktır :

- Tescil sertifikası,
- Uçuşa elverişlilik sertifikası,
- Hava aracının radyo teçhizatı için ruhsat,
- Mürettebat için geçerli lisanslar ve yeterlilik belgeleri,
- Sigorta belgeleri
- Her Âkit Tarafın kanun ve nizamlarınca öngörülen diğer belgeler ki bunlardan diğer Âkit Taraf zamanında haberdar edilecektir.

2. Âkit Taraflardan herbirince sadece kendi vatandaşları için tanzim olunan uçuşa elverişlilik, yeterlilik sertifikaları veya lisanslar diğer Âkit Tarafça geçerlilik süreleri içinde tanınacaktır.

MADDE 11

KAZALAR

1. Âkit Tarafın uçağının diğer Âkit Tarafın ülkesinde kazası halinde, kazanın vukua geldiği ülke tarafının havacılık makamları şu girişimlerde bulunur :

- a) Kurtarma ve tahkikat için derhal harekete geçmek.
- b) Yolcu ve mürettebata gerekli bütün yardımı sağlamak.
- c) Kazanın oluşu hakkında ki şartlardan ve teferruatlardan diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarını gecikmeden haberdar etmek.
- d) Bagaj, yük ve posta dahil, uçak ve donatımı emniyeti için gerekli bütün lüzumlu tedbirleri almak.
- e) Kaza hakkında soruşturmayı yürütmek.
- f) Diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarının temsilcilerine, uçağın ait olduğu havayolu işletmesinin temsilcilerine, aynı zamanda uçağın yapımcılarına, müşahit olarak soruşturmalara katılmalarını sağlama imkânını vererek bütün kolaylıkları sağlamak.
- g) Daha sonraki soruşturmalar için gereği kalmadığında uçağı içindeki yükü ile beraber serbest bırakmak.
- h) Diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarını soruşturmaların sonuçları hakkında haberdar etmek, soruşturmalarla ilgili olarak bütün belgelerden birer kopya göndermek.

2. Kazaya konu olan uçağın mürettebat üyeleri ve uçağın ait olduğu tayin olunan havayolu işletmesi, kazanın cereyan ettiği diğer Âkit Tarafın ülkesinde uygulanan bütün kanun ve nizamlara, özellikle soruşturmayı yürütenlere bilgilerin verilmesi hususuna riayet edeceklerdir.

MADDE 12

İSTİŞARE

Âkit Tarafların havacılık makamları lüzumlu gördüklerinde, bu Anlaşmada tespit edilen esasların tatmin-kâr bir şekilde uygulanmakta olduğundan emin olmak için zaman zaman birbirleriyle istişare edeceklerdir.

MADDE 13

DEĞİŞİKLİKLER

1. Âkit Taraflardan biri bu Anlaşmanın herhangi bir hükmünün değiştirilmesini lüzumlu gördüğü takdirde, diğer Âkit Tarafı istişarede bulunmayı talep edebilir. Bu anlaşmadaki bütün değişiklikler, her iki Âkit Tarafın birbirlerine, uluslararası anlaşmaların tadilatının yürürlüğe girmesi ile ilgili yasal formalitelerin kendileri tarafından tamamlandığını haber verdikleri tarihten itibaren geçerli olacaktır.

2. Bu Anlaşmanın ekleri, her iki Âkit Tarafın havacılık makamları arasında doğrudan anlaşma ile değiştirilebilir. Bu şekilde yapılacak her değişiklik diplomatik nota teatisi ile teyid edildiğinde yürürlüğe girecektir.

3. Bu Anlaşmanın ve ilişikteki ek hükümlerinin değişikliği için, Âkit Taraflar veya Havacılık Makamları arasındaki istişareler, talebin alındığı tarihten itibaren 60 günlük bir süre içinde başlayacaktır.

MADDE 14

HABERLEŞME VE SEYRÜSEFER

Belirlenen hatlarda sefer icra etmekte olan uçakların güvenliği için, Âkit Taraflar gerekli tüm haberleşme ve seyrüsefer imkânlarını diğerinin hizmetine sunacaktır.

MADDE 15

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşma ve ilişikteki eklerinin tefsir ve tatbiki ile ilgili anlaşmazlıklar her iki Âkit Tarafın havacılık makamları arasında müzakerelerle halledilecektir. Şayet ilgili makamlar anlaşmaya varamazlarsa, anlaşmazlık diplomatik yoldan çözümlenecektir.

MADDE 16
SONA ERME

Âkit Taraflardan herbiri, bu anlaşmaya son vermek niyetini her zaman diğer Âkit Tarafa bildirebilir. Bu durumda, son verme bildirim sürenin bitiminden evvel müşterek bir anlaşmaya varılarak geri alınmadığı takdirde, Anlaşma, bildirim diğer Âkit Tarafça alındığı tarihten 12 ay sonra sona erecektir.

MADDE 17
BAŞLIKLAR

Her maddenin üzerinde bulunan madde başlıkları, bu Anlaşmaya sadece başvurma kolaylığı sağlamak amacıyla konulmuştur ve hiçbir şekilde bu Anlaşmanın kapsamını veya amacını tanımlamaz, sınırlamaz veya belirlemez.

MADDE 18
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma ve onun ayrılmaz parçası olan Ekleri, her bir Âkit Tarafın ülkesinde geçerli olan kanunî mevzuata bağlı olarak, her iki Âkit Tarafın birbirlerini karşılıklı olarak Anlaşmanın onaylandığını haberdar ettikleri tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

Tirana'da 1984 yılının Şubat ayının 13 üncü günü, Türkçe, Arnavutça ve İngilizce dillerinde, her üç metnin de aynı ölçüde geçerli olmak üzere yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA
Selçuk N. Toker
T. C. Tirana Büyükelçisi

ARNAVUTLUK SOSYALİST HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ADINA
Llambi Leka
Ulaştırma Bakanı Yardımcısı

EK - I

HATLAR

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince tayin edilen havayolu işletmesi her iki istikamette sefer yapma hakkına sahip olacaktır.

Türkiye'deki Noktalar - Ara Noktalar - Arnavutluk'taki Nokta ve Ötesi

Anılan noktalar her iki Âkit Tarafın havacılık makamlarının aralarında tesis edeceği özel bir protokol ile belirlenecektir.

2. Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümetince tayin edilen havayolu işletmesi, her iki istikamette uygun bir zamanda sefer yapma hakkına sahip olacaktır.

3. Âkit Tarafların hava sahalarına uçakların giriş ve çıkışı, her bir Âkit Tarafın ülkelerinde geçerli olan nizamlar itibariyle tasrih edilen hatlar boyunca yapılacaktır.

4. Her bir Âkit Tarafın uçağı, uçuşun yapılmasından 24 saat evvel ön müsaade istemiş olmak ve ilgili müsaadenin verilmiş olması koşuluyla, diğer Âkit Tarafın ülkesinde tarifersiz uçuşlar yapabilirler.

EK - II

TARİFELERİN TASDİKI

1. Âkit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesi, uçuş sayısı ve uçuş günleri ve uçağın tipini de ihtiva eden yaz ve kış ayrı olmak üzere dönem tarifesini, tarifelerin yürürlüğe gireceği tarihten en az 30 (otuz) gün önce diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına sunacaklardır. Özel durumlarda bu süre anılan otoritelerin mutabakatı ile kısaltılabilir.

2. Her bir Âkit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, uçuş tarifelerinin diğer Âkit Tarafın havacılık makamlarına sunulmasından önce aralarında anlaşmayı kolaylaştırmak maksadıyla istişarelerde bulunacaklardır.

3. Bu şekilde uçuş tarifelerini alan havacılık makamları bunları tasdik edecekler veya değişiklik önereceklerdir. Her halükârda tayin edilen havayolu işletmesi, tarifeler ilgili havacılık makamlarınca onaylanmadan seferlere başlamayacaktır.

